

HATÁRSZÉLI

POLITIKAI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL 7 ÓRAKOR.

Felolós szerkesztő:
MAGYAR BÁLINT.

Szerkesztőség: Rákóczi-ucca 3. sz. Kiadóhivatal: Teleky-ucca 5 sz.

ELŐFIZETÉSI ÁR

helyben hához szállítva, vidékre postán küldve:
Egész évre . . . . . 28 K | Negyedévre . . . . . 7 K
Félévre . . . . . 14 K | Egyes szám . . . . . 60 f.
Külföldi előfizetéseknél a postabér megtérítését kérjük

Hirdetések díjazabás szerint, — Nyitlár soronkin 80 f.

A nyitlári és hirdetési díjak előre fizetendők.

TELEFON SZ: 37.

UJSÁG

Allamérek és államgyűlölet.

Célunk ezzel a gondolat-mozsákkal világosan illusztrálni azt az igazságot, hogy a volt Magyarország egyes népeit tulajdonképpen az tette államgyűlölké és magyargyűlölké, mert meggyűlöltek a magyar kormányok azon politikáját, mely a zsidókat az ő kárakra támogatta, erősítette, befolyásához engedte. De nemcsak illusztrálni akarjuk ezt az igazságot, hanem levonjuk belőle a következtetést is és mint a história docens-nek, a tanító történelemnek egy új tanítását nyíltan kimondjuk, hogy amely államhatalom olyképpen engedi át a közélet minden ágát a zsidóakaratnak, a zsidóérdeknek és a zsidóizlésnek, mint ahogy átengedte Magyarországot, az az állam föltétlenül éppen egy gyűlöletet fog támasztani önmaga iránt népeinek nem-zsidó millióiban, mint amilyen gyűlöletet keltett önmaga iránt és a magyarság iránt a több nemzetű és erősen zsidópártoló volt Magyarországot.

Hogy a magyar államhatalom a zsidóságot az őslakó magyarság és a többi népek rovására párfogolta, szeretete, afelel senki sem lehet kétségben. Sokan már az okokkal is tisztában vannak, sokan már azt is tudják, hogy e rejtélyes, titkos okokat a harcias zsidóság tudatosan és mesterségesen idézte fel; elsősorban a liberalizmussal mesterségesen tette tönkre a régi gazdasági politikát, mely szerint az ország földmívelő, őstermelő népei jobban boldogulhattak volna. A gazdasági liberalizmus nevében jogokat erőszakolt ki a merkantilizmusnak (kereskedelmeknek), mind nagyobb és nagyobb kereskedelmi vállalatokba vitte be az országot, hogy őrea szükség legyen és mert valóban szükség lett rá és a pénzére is: ilyen formán a kormányok a zsidópénz rabszolgái lettek és a vállalkozásoknál kénytelenek voltak a zsidóságnak olyan előnyöket biztosítani, hogy azokból az országnak ugyan haszna nem igen volt, de ugyanekkor igenis kára származott belőle, mert hiszen az őslakos, őstermelő lakosság érdekeivel ellenkező gazdasági politikában csak a zsidók nyertek. Egyrészt innen az országnak semmi haszna sem lett, másrészt az őstermelők is szegényedtek, a nép elégedetlenkedett a kormányokkal, a kormányok a régi politikához vagyis a néphez visszatérni egyrészt nem akartak, másrészt már nem tudtak, kellett tehát a zsidó támogatás és viszonzás megindult a zsidóknak mind nagyobb és nagyobb befolyása az államgyűlöletben.

De volt még egyéb eszközök is, amellyel a kormányokkal megszerették és azok előtt nélkülözhetetlenné tették magokat. Természetesen itt is olyan szolgáltról van szó, amelyből csak nekik lett hasznuk, az államnak semmi, az ország népeinek kölcsönös megértésére pedig egyenesen vezetés volt ez a szolgálatauk. A gazdasági politika után értjük itt a nyelvpolitikát. A zsidó fajnak nincsen saját nyelve. Uralma nincs tehát ahhoz köve, hogy egy bizonyos nyelvet, a saját nyelvét tegye uralkodóvá egy társadalomban. Ellenkezőleg, részükre, a közvetítésre teremdtött zsidóság sikere szempontjából nem képzelhető eszményibb talaj, mint egy olyan állam, amely marakodó népekből áll, lazán függ össze. Viszont az állam érdeke, hogy összes népeit lehetőleg az államnyelvel kormányozhassa. Erre az államnak jónak látszott felhasználni a zsidóságot támogatás is, amely, mint mondtunk, a saját nyelvének nem tulajdonít értéket, szívesen beszélt mindenütt az államnyelvet, tehát látszólag alkalmas annak terjesztésére, — igen ám, csak-

hogy az államnak ebből is csak látszatra lett haszna, a valóságban nagy, végzetes kára származott. A zsidóság egyszerű rétegei talán használtak az államnyelv elterjedése szempontjából, de ezért olyan jogokhoz jutottak (korcsma, trafik stb.), ami a nép erkölcsi megrontására vezetett; a magasabb képzettségű zsidóság pedig a sajtó által csak annál jobban csinálta a nemzetiségi hercehurcát a magyar és a többi nemzetek között, tette ezt annak tudatában, hogy minél jobban veszekszenek ezek egymással, annál nagyobb szükség van őrea, annál jobban megbecsülik őt és annál jobban lehet neki halászni a zavarosban.

Ha mindazt, ami az utóbbi évtizedek magyar politikájában történt, összevetjük a liberális zsidó sajtó hangjával, viselkedésével, nem lehetünk kétségben, hogy a harcoss zsidóság öntudatos munkájának eredménye volt az a gyűlölet, amely egyrészt a magyar őslakosságban, de a többi nemzetekben is a magyar kormányok, illetve általában a magyar ellen feltámadt.

Más kárán tanul az okos, a magyar kárán kell most kiokulni más államoknak. Mert ne gondolja senki, hogy a nyelv nélküli zsidóság fajuralmi törekvései nem találják meg másutt és az előbbi körülményekkel teljesen ellenkező körülmények között a maguk érvényesítését. Csaknem minden ország területén olyan népek élnek egymás mellett, melyek nem értik egymás nyelvét, ennek következtében az érintkezés szempontjából mindenütt hasznosnak tűnhetik fel a sajtó nyelvvel nem bíró, nyelvére nem féltékeny zsidófej közvetítő munkája. Egymást nem értő népek és egyének között — írja egy idevágó cikk — minden érintkezés hosszadalmasabb és költségesebb, mint egymást megértők között. A költsg, ami drágítja az érintkezést, a közvetítőt tartja el. Eszme, jogszolgáltatás, áru és mindenféle javak kicserélését közvetítő eszközök a különböző nyelvű népek és egyének között. A közvetítésből természetesen mindig a közvetítőnek van a legnagyobb haszna, aki ismeri mind a két fél viszonyait, akit viszont egyik fél sem ért egészen (aki mind a két félhez tartozónak tűnhet fel magát, de aki a valóságban egyikkel sem egy). A cserét eszközöl ezen (közvetítő) harmadik a két széről álló fél karából tarja el magát. Nincs annyi kereskedő, ügynök, bizonyos, bankár, ügyvéd, színész, író, tudós, újságíró, munkásvezér, orvos, mint amennyire egy többnépű ország népeinek — különösen ha meghasonlanak — az áruk, javak, hitelügyletek, jogügyletek, tanácsok, eszmék közvetítésében szüksége lehet. E közvetítő munkájuk által a zsidók a nép kilaszálásával és kárára történő meggazdagodása minden vegyesnépű országban bizonyosra vehető és ez a nép ellenséges erületét fogja feltámasztani irántuk, amely ellenséges érzület az államra is könnyen átmehet és pedig akkor, hogyha az állam és kormány olyanféleképpen becsülné tui a zsidóság közvetítő munkáját, mint az 40 éven át Magyarországon történt.

— Románia szigorú ultimátumot kapott. Bukaresti jelentések szerint, az ántant szigorú és állítólag utolsó határidőt tűzött ki a Tiszántul kilitésére. Ha Románia jan. 17-ig ki nem jelenti készségét a parancs teljesítésére, akkor Romániát a szövetségből kiléptetnek tekintik és visszavonják a határkérdésben tett engedményeket Romániában egyébként nagy az ijedelem Appé Albert párisi útja miatt. A magyar békedelegáció munkájának várható hatását Ghika és Causacuscene hercegek, két régi és nagy összeköttetéssel rendelkező diplomata sürgős kiküldésével vállik ellensúlyozni, sőt nagyobb nyomatekul megáll Ferdinánd királyt is kiküldték Vajda-Vojvoda miniszter elnök kíséretében.

Ezért, csak ezért! . . .

A mult számunkban egy tisztességtelen sajtóhajszával kapcsolatban rámutattunk a destruktív sajtó aknamunkájára, melyet ez a sajtó a titkos érdekeknek nem felelő irányok és azok vezetői, sőt azokon kívül álló, de nekik nem tetsző szerepet vívők ellen folytat.

A Kassai Napló egyik multheti számában ismét egy iskolapéldáját láttuk ennek az aknamunkának. A szlovenszkoí szociáldemokrata párt hivatalos lapjának egyik vezércikkére hivatkozva, kiabáló fő- és alcímekkel kidomborítva közli a következők részleteket:

„A szomszédos Magyarországon olyan események játszódnak le, amelyek nekünk nem lehetnek közönyösek. Budapesten gyilkolnak és okul a bolsevizmust, kommunizmust mondják. Ugyanazon emberek, akik a véres kezű Tiszáit gyilkolták meg, gyilkolják most volt elvtársait, akiknek más bűnök nincsen, mint magának Friedrichnek és Horthynak, hogy nem voltak megelégedve a néhai magyar rezsimel (?) Nem gyilkolnak azonban csak a bolsevizmust büne miatt, hanem a szocialista meggyőződés miatt is. Ez ellen a leghatározottabban kell tiltakoznunk.

Magyarországra azonban más szemmel kell néznünk. Ugyanazon gyilkos banda, amelyben a szlovák nemzet hitlen fiait is találjuk, a Csehszlovák államban leveleket csempész, amelyben felhívja elvtársainkat is, hogy gyűjtésnek aláírásokat azoktól, akik Magyarországot integritását óhajtják. Ezt az anyagot akarják a fehérgárda vezetői a külföldön felhasználni, hogy rámutassanak Szlovenszkoónak a Csehszlovák állammal való elégedetlenségére.

A magyar keresztény szocialista kormány helyesebben szolgái, a nemzetközi reakció segítségével csak azért gyilkolja az embereket, hogy politikai hatalomhoz jusson, amely hatalmat előlét a munkásosztály kezéből kivette. A magyarok szlovenszkoí aknamunkáját itt is maradi elemek, elsősorban az elnemzetlenségedt papság, nemesség, nagytöke és nagybirtok végzi s továbbá a munkásosztály azon része, amely keresztény szocialista vezetés alatt áll. A szociáldemokrata érzelmű magyar és német munkásság a csehszlovák állam hívei közé tartozik.

Fellemeljük tiltakozó szavunkat a fehérterror ellen, nehogy Középeurópában tüzvész keletkezék, amely tönkre tenné a népek jobb jövőbe vetett reményét és megfosztaná a forradalmi átalakulás vívmányaitól. Le a Huszár, Friedrich és Jehlicska fele rezsim szolgálival! Le a fekete rablókkal és a fehér gárdával! Tisztítsunk meg Szlovenszkoót a maradiságtól és a reakciótól.

Magyar elvtársaink kiadtak egy választási felhívást, amelyben Magyarország integritása ellen nyilatkoznak, ugy hogy a magyarországi szociáldemokrata párt részéről nem fenyeget veszély. A veszedelem, a polgári osztály, nemesség és a keresztény szocialista néppárt részéről fenyeget. Ezekről óvakodjunk! Mindenki, aki a Köztársasággal érez a magyar és a magyarok reakció monarchistikus és szocialista ellenes törekvései ellen fog dolgozni”.

Fölösleges rámutatnunk, hogy a cikk minden szava szemszedett hazugságokat tartalmaz, de helyénvalónak látjuk, hogy a cikk burkolt tenccsáját előlterbe hozzuk.

Különös hangsúlyozással emelte ki a cikkíró a szlovenszkoí „nemzetközi” szociáldemokratának a csehszlovák állam iránti hűségét és lojalitását, míg — a keresztény szocialisták működését mint egy irridenta mafia sötét aknamunkáját domborította ki. Ez annál is neveségesebb, mert a szlovenszkoí „nemzetközi” szociál-

demokrata párt még a hazafiasság és lojalitás stanióljába csomagolva is nem egyéb, mint a zsidó faji történet egyik báránybőrbe bújtatott előcsapata, mely minden eszközt felhasznál, hogy az ellentábor egységes frontján bomlást idézzon elő.

Ezért kiabál össze tücsköt-bogarát a magyarországi keresztény szocialista kormány és vezetői: Friedrich, Horthy és Huszár ellen. Ezért kiált gyilkost a köteleit tízenyolcszor, huszszor, negyvenszer, sőt hatvanfolyoszor megérdemelt Korvin Kleinok, Kohn Kereksek és Grünfeld Izidorok bírái felé. Ezért üvölt irridentizmust, hazarúlást a zsidó szociáldemokrácia hálójából kiszabadult keresztény magyarság felé. Ezért hangsúlyozza, hogy a szociáldemokrata munkásság (mely alatt zsargon tolvajnyelven a zsidóságot kell érteni*) a cseh-szlovák állam hívei közé tartozik.

Ezért és azért, hogy a cseh-szlovák állam különböző nemzetiségű, de egységesen dolgozó lakossága között szétúszást idézzon elő és gyűlölködést támasszon, mint a hogy meggyűlöltette egymással a régi Magyarország nemzetiségeit, hogy a tülekedő és szétzilált tömegek harcában újabb konkokat rabolhassanak.

Ha a magyar, cseh, tót és német egymást falják, egymásra merednek örökké vérben forgó szemekkel, ugyan ki törődhetik azzal, hogy közben mit művel a folyton terjeszkedő zsidóság, avagy ki fog szavára figyelni annak, aki ezt észreveszi? Mert ezen harcok közben a zsidóság mindenütt jelen van és megölt minden részt, mint a levegő: észrevehetetlen, mert nincs saját színe (nyelve), átlátszó, mivel csak rajta keresztül látunk (sajtója útján), s mert mindenhová egyformán nehezedik (pénze által)

Ezért, csak ezért . . . !

Radix.

Meghíusult a husrágitók offenzívája.

Zsebmetszők módjára szedi el, aki tudja, a közönség pénzét. Legutóbb a hus árát szöktették fel a mézárások 12 koronáról 16-ra.

Egy kábult bányászbán turte mindenki a radikális érvágást, egy mukkanást, egy „nem tovább“-ot nem hallatott senki. Felbátorodva a nagyszerű sikeren, egy újabb lendülettel 20 K-ra rugták fel az árakat.

Csak négy napig, csak négy napig dudorászák hájas tokájuk felett a derék kupecsek. Csak négy napig, kérem. Ez csak egy kis próbaemelés, kérem, amitől nem kell mindjárt megijedni; aztán . . . majd meglássuk. Mintha csak azt mondták volna: csak öt percig bírja ki, kérem, a víz alatt, aztán majd meglássá, kérem, milyen könnyen bírja már tovább, akár meddig. Észe se veszi, kérem. Csak négy napig. Mintha azt mondták volna: hiszen hat évig kibírtak minden pofot, minden rugást mukkanás nélkül, hát csak nem fognak most, ezért a kis méltányos „rebach“-ért kalamajkát csinálni. És nem is mi vagyunk az oka, kérem, mi nem zsarolunk, hanem minket uszoráz ki a paraszt, mert nem akarja őt koronáért adni a marhát, pedig mindenki láthatja így is, ha még ingyen kapnánk is, ráfizetnénk az ilyen alacsony 20 koronás árak mellett a hus kilójára.

Az érthető, hogy a vértől és a hus szagától eldurvult mézárások tompult erkölcsi érzékkülkel jogosnak és méltányosnak tartották a fogyasztók bőreinek lenyuzását, de nem értjük meg és nem hallgathatjuk el, hogy a városi tanács, mint a közönség érdekeit szolgáló testület, de különösen a polgármester, nem hogy megakadályozták volna, de még elősegítették a nyomorgó lakosság kiszíjolyozását és übetett kezekkel néztek, mint vonzólják lelkiismeretlen kupecsek az éhezők tömegét ismét közelebb a végső gazdasági csőd vágóhídjá felé.

A városi tanács és a polgármester nem-törődömségén mulott, hogy ez újabb „vágási“ kísérlet majdnem sikerült. Csak majdnem. Dr. Csekla miniszteri tanácsos, élelmészeti referens ebben az ügyben a kormányzáságon értekezletet hívott egybe, melyen energikus hangon kijelentette, hogy az áremeléseket nem fogják túrni és figyelmeztette a mézárásokat, hogyha az árak 14 napon belül csökkenni nem fognak, majd találnak módot arra, hogy a szegény néposztályt és a hivatalnokai kart az áruuszorával szemben megvédjék. Kijelentette, hogy a városnak nem volt joga az árak emeléséhez hozzájárulni és azokat a mézárásokat, akik felemelt árakat fognak követelni, be fogják csukadni és megfosztják iparendelőitől.

Reméljük, hogy ezen erélyes beszédnek az eredménye nem sokáig fog kérsni, annál is inkább, mert az áremelés — minden mosakodás és csúrés-csavarás dacára — teljesen jogtalanul és önkényesen a mézárásoktól indult ki.

Gaar Ödön.

Keresztény ifjak Kultur-egyesülete

E név alatt egyesült és e zászló alatt kíván dolgozni a helybeli katolikus és protestáns egyetem, főiskolái és iparos ifjuság. Régi álmok, régi vágyak válnak itt valóság. A szemekben az a nedves elfényesedés az elteltézőlt idők bünbánatáról, a testvérek kölcsönös, igaz megértéséről beszél. Gyönyörűség és reményesség volt eddig is együtt látni a Kath. Legényegylet és a Protestáns Ifjúsági Egyesület életében a *ker. iparos ifjuság*, amint saját erkölcsi és szellemi műveltségükért, valamint anyagi érdekeikért is együtt fáradoznak, de kimondhatatlan gyönyörűség most, hogy azok példájára és részünt azoknak a hagyományai alapján most a rajongó diákság is összefog a sudár növésű iparos ifjakkal, a kopott gúnnyú szegény a gazdagabbakkal! Oh, mily szépen omlanak az évszázados átkos válaszfalak, hogy egymásra találunk mind-mind a *testvérek!* . . . Együtt fognak munkálkodni ezután egy nagy eszméért, egy szent céltért, amely állandóan biztatni és lelkesíteni fog. Mi ez a nemes cél? Képezni, nevelni, szórakoztatni, szóval jó utra téríteni az egész ifjuságot, hogy abból, mint a komor jelen egyetlen reményből, életerős generáció nőjön. Ez iskolákban szünetelnek a tanítások s a tanulóifjuság — nemesebb szórakozás híjján — naplopással, kártyázással tölti egész idejét és még vasárnap sem gondol a lelkeivel!

Az iparos ifjuság egész nap munkálkodik, verítékezik, de ha valamely okból nem volt tagja a Legényegyletnek, eddig nem volt hol — szabad idejében — elszórkózni. Csak a színház, a mozi és kávéház maradt, ahonnan bizony keserű szájjal jön ki a halandó és sok nem neki valóval a fiatalember.

A keresztény ifjak rang- és felekezeti különbség nélkül úgy fogtak most kezét, hogy az a kézfogás melegséget és egy szebb, egy igazabb, egy munkásabb és egy megértőbb keresztény életet is jelentsen nemcsak szóban, hanem a — moziiban, a színházban, az olvasmányokban, a szavakban is, valamint küzdelmet jelentsen minden destruktív irányzattal szemben. Azért választották meg vezéreiket a két egyház — a kath. és protestáns egyházak — segédlekkészit, mint ezeknek az eszméknek hivatott bajnokait. Kívánatos, hogy a ma elútatott fel négy órakor a Legényegylet terében történő tisztviselői kar választását is ez a cél irányozza, hogy a legodaválóbb ifjak kerüljenek a vezető helyekre, mert csakis így dolgozhatnak biztonsággal és zavartalanul. Kívánatos azonbankivül, hogy szervezeteiket annak a még nagyobb egésznek megfelelően alakítsák meg, amely nagy egész és nagy cél a mindent magába ölelő, de mindentől éltetést váró ker. szociális eszme!

(zs. b.)

„Egy tanító panaszos levele“.

Miután a Határszéli Ujság f. évi január hó 11-én megjelent számában fenti cím alatt napvilágot látott közleményben a panaszos levél írója a vezetésem alatt állott tanfelügyelői hivatalunk okolja azért, hogy államsegélyt, ruhasegélyt és rendkívüli segélyt ez ideig nem kapta meg, kérem Szerkesztő Urat, hogy alábbi soraimat öngazolásul lapjában sziveskedjék közzétenni.

Jenáki Lajos az élesi róm. kath. iskolánál tanítói állását 1917. október hó 1-én foglalta el. Az állásváltoztatással járó javadalmi jegyzőkönyv felvétele és jóváhagyása után az iskolaszéki elnök azonnal kérte nevezett részére a közigazgatási bizottság útján a közoktatásügyi minisztertől az államsegély folyósítását. A felszerelt kérvényt, mint előadó, a legközelebbi közigazgatási bizottsági ülésen előterjesztettem, s hogy a kiutalás minél előbb megtörténjék, ebben az esetben is éppen úgy, mint minden államsegély ügyben, nemcsak az előadói tervezetet, de annak tisztázata is elkészítettem hivatalomban és az ülés után az elnökkel aláíratam. Tettem ezt azért, hogy a felterjesztés minden késedelem nélkül elküldhető legyen az ülés után azonnal a Miniszterhez.

Mivel a miniszterium kellő időben nem intézkedett, a kiutalást két esetben magam sürgettem meg, egy esetben pedig a főispánnal sürgettettem meg. Minthogy pedig ezeknek a sürgetéseknek sem volt foganatja s Pásztor József közigazgatási bizottsági tag a közigazgatási bizottság ülésén ez ügyben interpellációt intézett hozzám, a kiutalás a bizottsági ülésből táviratban is meg lett sürgetve.

Amint a fentiekből látható, úgy a közigazgatási bizottság, mint én, mint tanfelügyelő, mindent elkövettem, hogy Jenáki Lajos államsegélyt megkapja

A megszállás után közelbélésünkre Ung vármegye alispánja Jenáki Lajosnak illetményeit

az ungvári adóhivatalnál kiutalta, de azt nevezett éppen lasusága miatt nem vehette fel.

Nevezett az én hibámúl róla fel azt is, hogy 1000 K ruhasegélyt és 600 korona rendkívüli segélyt sem kapta meg. Állítólag kifelejtettem őt a névjegyzékből mind a két esetben.

Ez az állítás panaszokodónak egyszerűen nem igaz. A ruhasegély nem együttes-jegyzék, hanem minden igényjogosult által kiállított, az iskolaszéki elnök által is aláírt s a tanfelügyelő által felülvizsgált és megerősített „Bejelentés“ alapján lett folyósítva. Amint a „Bejelentés“-hez szükséges őrlepek megérkeztek, azokat azonnal kiküldöttem minden tanítónak, tanítónőnek és övönőnek. Aki a Bejelentést a megszabott 14 nap alatt kitöltötte be nem küldötte, annak újabb nyomtatványt küldöttem és sürgettem annak kitöltését. A határidőre beérkezett bejelentéseket egy csomóban, a később beérkezetteket pedig beérkezést után 3—4 naponkint összegyűjtve-terjesztetem fel. Tettem ezt azért, ne hogy a késlekedő tanítók miatt az összes tanítósnaknagk várni kelljen a ruhasegélyre. Jenáki Lajos „Bejelentését“ a második csoporttal terjesztettem fel 1918. július hó 30-án 2895 sz. alatt. Az első csoporttal az nem volt felterjeszhető, mert határidőre nem érkezett be. Megjegyzem, hogy a Bejelentéseket jegyzék mellett küldöttem fel s a ruhasegély az akkor felterjesztettek alapján. Jenáki Lajosnak kivül a többinek ki is lett utalva. Jenáki Lajosét a miniszterium valószínűleg azért nem utalta ki, mert akkor még államsegélye nem volt folyósítva.

A közhivatalnokok részére 1918. évi december hónapban a Károlyi kormány által engedélyezett 600 korona segély az állami és felekezeti tanítói személyzet részére a közoktatásügyi miniszterium számvétségének számlakönyvi nyilvántartásába foglalt adatok alapján történt. Mivel azonban a miniszteri rendelet arról, hogy nem kell kimutatást készíteni elkésve kaptam meg s azt akartam, hogy a tanítóság minél előbb kapja meg a segélyt, amint a lapok közölték, hogy ilyen segély lesz adva, azonnal elkészítettem az igényjogosultokról a kimutatást s azt felterjesztettem. Ebben a kimutatásban minden Ung vármegyében működő felekezeti tanító fel volt véve. Sajnos azonban, hogy a miniszterium nem az általam felterjesztett kimutatást, hanem az említett számlakönyvek alapján utalta ki ezt a segélyt s ezért az Ung vármegyében működő 17 olyan felekezeti tanító részére, kinek fizetési-kiegészítő államsegélye még nem volt folyósítva, ezt a segélyt nem utalta ki. A 17 tanító között volt Jenáki Lajos is.

Amint ezt a beérkezett kimutatásokból megállapítottam, azonnal újabb kimutatásokat készítettem azokról, akik részére a segély nem lett folyósítva s azokat 554/919. sz. alatt kell jelentésemben a magyar közoktatásügyi Miniszterhez felterjesztetem s kérem a segélyek sürgős kiutalását. A beállott események miatt azonban az utalvány rendelet már nem érkezhett le.

A fentiekből látható, hogy volt hivatalom semmiféle mulasztás sem terhelő abban, hogy Jenáki Lajos illetményeit nem kapta meg s ezért nyugodt lelkiismerettel utasítom vissza nevezettnek panaszos levelében ellenem felhozott vádjait.

Szenterkesztly Tivadar

tanfelügyelő.

Mükedvelők a színházban.

— 1920. január 10. és 12-én. —

Mikor ezt a címet megpillantja a tisztelt olvasó, az a bizonyos előítélet máris megfogamzott benne, amelyik a „mükedvelői előadások“ kapcsán eo ipso fölvetődik mindekenben. Ez az előítélet pedig a lelkisínylés ítélete amely már eleve meg szokott tagadni minden művészi tartalmat a mükedvelői szereplők játékaiból.

Ebben az esetben azonban félre kell tenni minden előítéletet, de még minden iskolás-kritikát is, mert — sajnos — hivatásos vidéki színészeink egy cseppet sem szoktattak rá bennünket népszimmi-fajok művészi élvezetére. A mai hivatásos színészek népszimmi-művek előadásához nem értenek. Ha tehát új népszimmi-művet akarunk élvezni, meg kell elégednünk azon mükedvelőkkel, akiknek egyike-másika máris oly tökéletes rutinnal játszik, hogy az művésziesség mondható.

A „Gyimesi vadvirág“ előadásán kettőtől győződünk meg. Először arról, hogy a színpad világa ma már nem csupán a hivatásosak titokzatos boszorkánykonyhája, másodsor arról, hogy mükedvelőknek is lehet művészi produkálni, ha nem is készültségüknel fogva, de egyéni rátermettségük folytán.

Példa rá Csányi Mihályné, aki minden mozanatában, gondosan kidolgozott játékaiban szinte primadonnai tulajdonságokat árult el. Imitált érzései a valóság színében érvényesültek és ez

volt benne a legmegkapóbb. Ismétlésekbe bocsátkozni, ha a multból ismert szép hangját és jól átmondott énekszavait ismételnék. Partneri: Sdghy István és Orosz Gyula (a férj) ugyancsak igyekeztek a nyomában maradni és ez az erős készségük sikerre vitte szerepüket. Jól hatott behízelgő egyéniségével Földesi Piroska, kinek Csányinéval lejátszott együttesei ritka élvezetet nyújtottak. Hangja igen nálásan érvényesült a színláz ismert rossz akusztikája mellett is. Külön élvezetet nyújtott a Törpe Csura harangozó-család jeleneteinek sorozata. *Kafesák* Mihály a harangozó szerepében maradandó sikert aratott. *Pletenik* József is sokat fejlődött legutóbbi szereplése óta, úgy, hogy síheder-szerepében nélkülözhetetlenné fogja magát tenni. *Paulincák* Anna egykori boszorkány-szerepe után (amely akkor igen jó volt), utánozhatatlan eredetiséggel illeszkedett bele a notórius harangozó-családba. Apa-szerepében tökéletes szereplőfővel jött. Szóval *Pásztor* Lajos és *Szolánszki* Gyula. Nagyok kedvesek voltak öregasszony-szerepeikben *Fedor* Margit és *Oppé* Jolán elrejtett viruló ifjúságukkal. *Csányi* Mihályt mindenáron ki akarták hozni sodrából méltóságos komolysága piében szerepében. Hogy ebből egy pillanatra sem esett ki, a jökévd leghangosabb viharása közepett sem, azt (a kritikus szemével nézve) külön érdemének kell betudnunk. Kisebb szerepeikben jók voltak *Hamadi* Mihály és *Kállay* Ilonka (kisbíró és kisbíróné); valamint *Malinics* Péter, *Kállai* Lajos, *Kiss* József, *Dugász* Jenő, *Balogh* Vince, *Cserneki* József és *Skaliczki* Gyula. A két vőfély, *Ujlaki* József és *Horváth* József bizonyos vidéki szokást (a felköszöntöket) adták vissza recitátorai élénkséggel. Különbözőn hivatásuknak nagyon jól megfelelték *Kállai* Ilonka és *Ujlaki* Veronka nyoszolyólányokkal együtt. A cigányok szereplése állandó derűtségben tartotta a közönség egy részét. *Steiner* József, *Horosz* János és *Szitar* György élethű maszkjukban nagyon jól illeszkedtek be az ügytesseibe. *Falusi* leányok és aszszonyok címen *Kiss* Magda, *Kadlec* Margit és *Gedeon* Etus szerepeltek jól választott jelmezekben.

Ami a rendezést illeti, *Morva* bátyánk izasztó munkát végzett, eltekintve a betanítás nagy odaadást igénylő munkájától. Nagy felütné okoztak a jól megválogatott és nem kirívó festői jelmezek is. A Csányiné és a Földesi Piroska pompás ruhái mindenki meghódították. A maszkirozás (ami műkedvelőknél nem igen szokott sikerülni) várakozáson felül tökéletes és izléses volt. A zenekar is várakozáson felül állta meg a helyét, bebizonyítva, hogy nem okvetlenül van szükség színlázakban a sokat dícsőített katonai zenekarra.

A két előadásból különben azt a meggyőződést szerztük, hogy Ungvár társadalmának nem okvetlenül kell a színpad világát nélkülöznie, ha ilyen szorgalmas és tettekre is műkedvelői gárdája van. Ajánljuk az anyagilag is nagyon jól sikerült színházi esték folytatását.

Rácz Pál.

A direktórium elnök programja.

(Folytatás.)

25. Olyan intézmények alapítására fogok törekedni, amelyek minden talpalattnyi föld minél jobb és jövedelmezőbb feldolgozását segítik elő, pl. mezőgazdasági bizottságok, gazdakörök, gyümölcskertészetek stb. A havasi legelők ügyét igazságosan kell rendezni, hogy a nép mérsékelt és olcsó árón jusson ezekhez az állattenyésztésre nézve nagyon fontos kellekekhez.

26. Mindenkor gondoskodásom tárgya lesz az ipar és kereskedelem fejlesztése és a munkások helyzetének javítása is éppen ezért gondoskodom arról, hogy a mi autonóm területünkön külön ipari és kereskedelmi kamara legyen felállítva.

27. A munkások helyzetének javítása céljából követem az ipari és kereskedelmi munkások részére a 8 órai munkaidőt.

28. Követem, hogy az állami választások napján munkaszünet legyen. Elismerem, hogy az állandó munkásoknak joguk van évenként két heti szabadságra.

29. Közreműködöm abban, hogy a munkások a mai viszonyoknak megfelelő bért kapjanak.

30. A munkások lelki, anyagi és egészségi

állapotának emelése érdekében minden lehető el fogok követni. Elsősorban azon leszek, hogy el legyen tiltva a gyermekek dolgoztatása, amennyire csak lehetséges, korlátozva legyen az éjjeli munka, népszerűvé legyen téve a munkásoktatás, általánosság a munkásbiztosítás stb.

(Vége)

A közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztőség!

Több városi polgár nevében szólalok fel, mikor a villanyvilágítás ellen emelek kifogást. Tudvalevő dolog, hogy a városnak tetemes évi összegébe kerül a közvilágítás, amely pénz pedig sárbadobott, amennyiben a város mellékútcaín alig égnek villanylámpák. A multkor jártam a Rákóczi-utca második felében, és a Pincesoron, a Drugeth-téren, a Kapos-utcán, ahol bátran agyonüthetnék a szerény halandót anélkül, hogy halálközölgőjét legalább egy pillanatra volna alkalmam meglátni. Nagyon jól tudjuk a kifogásokat, hogy: ellopják a villanykörtéket. Tessék a körtéket beforszattatni s akkor leszerelése nagyon körülményes lesz, ugyszólván lehetetlen. De nem az a baj. A sötétség oka abban van, hogy az üzem nem rendelkezik egyetlen villanykörtével sem, pedig annak beszerzése nem is olyan lehetetlen. Persze így hasznosabb és kényelmesebb. Gyors intézkedést kérünk:

Tisztelettel

Egy olvasó.

UJDONSÁGOK.

Karnevál . . .

Karnevál herceg széltől, nedvességtől összecsapzott hátracsoport bohóc-sipka és fülébe lemondó gyászindulót cseng a csörgők zenéje . . .

Hová lettek zökefűrtű, selyemruhás, hű apródai, kiknek szemében benne csillogott a horizont azurkésége; a szerencsét hozó, jövendőt mondó cigányasszonyok, kik hamvas, fiatal arcukat selyem-álarccal fődtek be, hogy annál közelebb férközhessenek a szívek titkaihoz. Hová lettek kertjének megelenedett virágai, a kacagó Pierette-k. kik ignoráltak minden felsőbbeséget és penészes szakállu erdei manókkal és irigy faunókkal barátkoztak; a gögös királynők, kiknek kegyeirt versengtek kékbáronyruhás lovagok; a világcsavargók, talmi komédiások, kik Fortuna istenasszonytól koldulták a boldogságot . . .

Szegény, bohó Karnevál, ne csodálkozz, ne sirj! Az álarcos-bálok ideje ma sem szűnt meg, aktuálisabb, mint valaha . . . A maszkok ma is hordanak álarcot, ha különben nyílt arccal járnak is; mosolyuk, blazirt közönyük megannyi álarc, mellyel gondolataikat leplezik, lelkeiket kendőzik . . . Csak a külsőségben van eltérés; a lényeg itt is, ott is ugyanaz!

A talmi komédiások az élet komédiásai lettek, bárha érzékük kiveszett a humor iránt; a pihenésre vágyó csavargókból idegen földet távfutói lettek; a lovagok tovább versenyeznek, küzdenek a megelhetésért, királynők is vannak és e királynők nem hordták gőgösebb fenséggeggel biborpalástjukat, mint most házilag készített ruháikat, melyeknek összeállítás a családi titok; a Pierette-k ma is kacagnak. (Hát nem kacagni való, hogy a bérpaloták tömkelegében fiatal párok nem találhatnak rá a költő által megénekelte két kis pici szobára, ahol új életüket megkezdhessek s ha rátaláltak, nem tudják, hogyan rendezzék be, mikor összes vagyonuk két aranykarikából áll?)

Pierettek kacagjatok, Karnevál ne sirj, hisz' az élet olyan mulatságos . . .

S. Margit.

— **Kinevezések.** *Papp* Antal munkácsi megyés püspök kinevezte: *Szuly* Mihály okl. kitanítót Barkóczháza kitanítól, *Kizák* János okl. kitanítót Kelenbe kitanítól, *Kizák* Jánosné okl. tanítónő Kelenbe tanítónőül, *Ortutay* Tivadar okl. kitanítót Sislóca kitanítól.

— **Eljegyzések.** *Gergelyi* Antal eljegyezte *Graff* Jankát.

Heimlich Sárkát Tulipánmajor, eljegyezte *Seidler* Jenő Uzhorod. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A Ker. Szocialis Párt köréből.** Ma d. u. a vármegyeháza nagyteremben szocialis előadást rendez a Ker. Szoc. Párt. Előadó: Schulmann Adolf igazgató. A kísérő program igen változatos. — Pénteken d. u. 5 órakor a Gizellaházban a Ker. Szocialis Párt néző szakosztály tartja meg első értekezletét Stauber Ida tanárnő egy Szent-Antal varró műhelytér feljára ott felvetni, amely varró műhelyben egyrészt szegény varrók nyernének alkalmazást, másrészt minden szegény a legolcsóbban készíthetné el ruha átalakítási vagy új ruha szükségleteit. A Ker. Szocialis Párt Ifjúsági kulturoszálya elnökeivé Horny Oszkár rk. és Györke I. ref. s. lelkészelet választotta meg.

— **A helybeli adóhivatal** közli, hogy a város köztisztogató hétéfőn és kedden a visszatartott pénzek kifizetését eszközli 250-től 350 számmal.

— **Angol nyelvkurzust** nyit Vészi Sándor felnöttek részére a gimnázium egyik antermében kezdők és haladóknak. A kurzus 6 hónapig tart, mely idő alatt mindenki elsajátíthatja az angol nyelvet. Heti három óra örekező. Egy óra díja 10 kor. Felvételre jelentkezni lehet Balázs Soma könyvkereskedésben.

— **Magyarországi hírek.** A székesfehérvári kerületben Prohászka Ottokár püspök lépett fel kerületi szoc. programmal. — Hir szerint Szepsi, abauji kerületben Jellicska Ferenc lépett fel. — Friedrich István és Haller Jan. 20-án Ujhelybe mennek Kufakafly jelöltségének támogatására. — Perényi Mór fővárosi tanítót kommunista igaztásért három évi börtönrre ítélték. — Szamuelli Lászlót a devceseri és soproni kivégzések miatt, hat rendbeli gyilkossággal vádolják. — Grünzweig Gizella bolsevik agitatornót elfogták. — Az ügyészség letartóztatja Keresztényi Józsefné a XI. választókörület képviselőjelöltjét igaztás, lopás és súlyos testi sértés vádjai miatt. Ugyanakkor a szentgotthárdi csendőrs tudatta a főkapitánysággal, hogy ez az asszony ottan a kommunizmus alatt igaztó beszédekert tartott, az ottani dohánnyágr szocializálását és a magánvagyon elkobzását követelte. — Horváth Katit, a Népszava könyvtörőnjét ki az V. kerület szocialdemokrata képviselőjelöltje volt (ezelőtt kommunista házbizalmi és agitator) a rendőrség őrizetbe vette. — A budapesti államügyészség indítványára gróf Károlyi Imre ellen, az államrendőrség és Ma.tyasovszky főkapitány sérelmére, a sajtó utján elkövetett háromrendbeli rágalmozás miatt elrendelte a vizsgálót. — Herczeg Géza gyilkosát dr. Szirmai István volt vádbizost halálra ítélték büntársát Trattner Armin 15 évi fegyházat kapott. — Goldstein Garai Manó „hirlapiró” a Korbács és a Pesti Tükör szerkesztője, kit szarolásért és rágalmozásért eddig négy ízben büntettek meg, a IX. kerületben demokrata programmal fellépett.

— **Nyugdíjas vasutasok Zsatko ics elnöknel.** A nyugdíjas vasutasok érdekében egy küldöttség jart f. hó 13-án Zsatkovics Elnöknel és egy kérvényt nyújtott át, melyben az alálrók az 1819 évben megállapított nyugdíjak kifizetését kérik. Az elnök a kérvényt szivesen átvette és megígérte, hogy azt kedvező és gyors elintézés végett a prágai Miniszteriumhoz fel fogja terjeszteni. — Reméljük is, hogy ezek a sok éven át tisztességgel szolgált vasutasok megkapják szerény nyugdíjukat.

— **Öngyilkos akart lenni.** Gombos Ferencné szül. Balog Mária 65 éves bolyhái lakos amiaut való bánatában, hogy otthon rosszul bántak vele, f. hó 13-án éjjel öngyilkossági szándékkal borotvával melyen a nyakába vágott, ugy hogy még a gégejét is megszebezte. A helybeli közkórházban ápolják.

— **Újra felhívják a tanárokat a fogadalom letételére.** Ertesülésünk szerint a tanárokat és tanítókat a magyar békeszerződés aláírása és ratifikálása után újra a fogadalom letételére fogják felhívni, azonban nem az összes elbocsátottakat, hanem csak azokat, akiknek szolgálatára a cseh-szlovák államnak szüksége lesz.

— **A ruszin tanítók.** Karpinecz máramarosi tanfelügyelő vezetésével a tanítók küldöttsége járult Zsatkovics ruszin direktórium elnök elé sérelmeik orvoslása végett. Különböző kedvezményeket kaptak, melyek közül legjelentősebb, hogy a kántorság el lesz választva a tanítóskodástól és hogy a tanítók 10 q nullás lisztet, 5 q babot és cukrot kaptak.

ÖN MÉG NEM TUDJA? — Már megnyilt

a FRIEDER LAJOS-tele játékaruház, háztartási, konyhafelszerelési és pipere-cikkek raktára

Széchenyi-tér (Kispia) 15. szám, GLAUSIUS hentes mellett.

Legelősbbs bevásárlási forrás!

Megtekinthető vételkötelezettség nélkül!

— **Uj polgári iskola a vármegyében.** A kormányzószék elhatározta, hogy Nagyberezsnán egy orosz tannyelvű áll. polgári iskolát szervez. Az új iskola szeptember 1-én nyílik meg.

— **Jótekonyság.** A keresztény Népkönyvja javára N. N. lapunk utján 127 korona 50 fillért adományozott.

— **Amerika elvonul a békekonferenciáról.** A „Daily Chronicle“ jelenti Párisból, hogy Wallace amerikai követ a jövőben csak jelenlést tevő titkár lesz a békekonferencia ülésén és csak a tárgyalásokról szóló jelentéseket fogja továbbítani Washingtonba. Az Egyesült Államok tehát lemondta a legfőbb tanácsban való minden tanácskozási és határozói szerepét. Oka ennek az, hogy a szentatus nem hajlandó a versaillesi békeszerződést elfogadni. Franciaország politikai köréi Amerikának ezen magatartása miatt meg vannak dőbvenve.

— **A szlovenszói hivatalnokok államségélye.** A „Lidove Noviny“ brünni lap jelenti, hogy a cseh-szlovák hivatalnokok 200 korona gyorssegélyt kapnak családtagoként a drágaság következtében előállott nyomozott anyagi helyzetükre való tekintettel.

— **A Zemplénvármegyei Keresztény sajtóvállalat** folyó hó 13-án Ujhelyben megkezdte működését. Átvette a Zempléni Ujság c. lap kiadását, mely a jelentős eseményt így jelenti be: Ez a nap, a mi örömnappunk. Nem tagadjuk, olyan érzésünk van, mint mikor a birkozó kemény tusában fört szerez ellenfelein. A nehéz küzdelmet, amelyet a keresztény magyarság hegemoniájának biztosítására indítottunk, kezdjük megnyerni. Hogy a győzelem a miénk, az egészen bizonyos. Garancia erre az a hatalmas lendület, amelyet a keresztény magyarság akarata, igyekezete, kitartása eddig is mutatott. Idestova hat hónapja már, hogy felvettük a küzdelmet a semita hódítóval. Ez a sajtóvállalat az első pozitív sikere a küzdelemnek. Nem lekiacsinlandó siker, ezt bizonyára érzik a másik oldalon. A sajtó volt az egyik eszköz, mellyel Magyarország meghódítása folyt. Most ezt a sajtót kivettük a kezükből.

— **Tavaszi vetőmag bejelentése.** A Zemsky Obilny Ustav rendlete szerint a termelőkre részére tavaszi vetőmag biztosítva van. Felhívjuk a város földbirtokosait, hogy tavaszi vetőmag-szükségletüket a városi közellátási hivatalnál január hó 20-ig szóval jelentsék be. A később beadott igények figyelembe vételni nem fognak.

— **Az ántánt készülődése az orosz bosevizsm ellen.** Az ántánt vezető államférfiai tudvalevően ennek az esztendőnek főfeladatai közé sorozták az orosz bosevizsmmal való leszámolást, mert itt nemcsak arról van szó, hogy az ántánt az orosz kérdés gyökeres megoldása nélkül voltaképpen sosem teheti fel a koronát a győzelemre, még ha a legjobb és legigazságosabb béke eszméjéhez térne is vissza — hanem arról, hogy ma Európának, Amerikának és Ázsiának kezét kell fogni, hogy kiírta testéből azt a bomlasztó mérget, mely Madridtól Alasztkáig és onnan Newyorkig három világrész levegőjét fertőzte meg.

— **Ki a felelős? A „Virradat“ dr. Fritz Jánosnak, a Magyar Nemzeti Tanács volt elnök-jelöltjének leleplezése alapján feltűnő vezérelket közöl arról, hogy Magyarország pusztulásáért a radikálisok és a szocialisták a felelősek, mert már a Nemzeti Tanácsban megkezdtek munkájukat a proletárdiktatúra előkészítésére. A cikkből az is kitűnik, hogy Friedrich sohasem volt a Nemzeti Tanács tagja, de igenis kitűnik az, hogy Friedrich a Károlyi-pártban már a forradalom első napjaiban a legerélyesebben követelte a tisztá gárdák felállítását, mert csak úgy lehetne megmenteni nemzeti alapon az országot. Friedrich a forradalom első napjaitól részt vett a Csalányi-vendéglőben tartott azon bizalmas vacsorákon, amely a keresztény nemzeti szellem első tömörülése volt.“ Megállapítja a cikk, hogy a bajt Friedrich István vette először észre, de ők is észrevették Friedrichben azt az embert, aki tervek lerontására született. Egy érdekes epizódot is leleplezett a Virradat. Az Erődes Ujság annak idején képet közölt a Nemzeti Tanács irodahelyiségéről. A kép egy fiatal férfit ábrázol, aki az egyik iroda-alkalmazottnak diktált. Göndör (Krausz) Ferenc (Náthán), az okos Möricka azzonnal kisítozta, hogy ez az ur nem lehet más, mint Friedrich, akinek így benne kellett lennie a Nemzeti Tanácsban és így részt kellett vennie a Tiszgyilkosságban. Fritz János most nyilvánította, hogy a kérdéses kép őt, Fritz Jánost ábrázolja, abban az időben, amikor mint a N. T. jegyzője még őszinte lelkesedéssel vezette a N. T. irodai munkáit.**

— **Komunista agitáció Budapesten.** A budapesti rendőrség tudomására jutott, hogy egy munkáskülső ember a budapesti gyárak portá-

sainak, a főbizalmiakhoz címzett leveleket adott át. A levelekben kommunista röpiratok voltak. A rendőrség a vas- és fémmunkások szakszervezetében házkutatást tartott és nagymennyiségű kommunista röpiratot foglalt le. Ez ügyvel kapcsolatban letartóztatották az államasutak istván-teleki főműhelyének 16 bizalmiférfiát.

— **Január 12-én** volt egy esztendője, hogy városunkat a cseh-szlovák legionáristák megszállták. Ennek emlékére a helybeli politikai és katonai hivatalok január 12-ikét olyképp ünnepelelték meg, hogy előtte való nap este, valamint magának az évforduló napnak reggelén katona zenekar járta végig az utcákat, d. e. ünnepi isteniszteletek voltak a templomokban, d. u. pedig a vármegyházban gyűltek össze az itteni cseh-szlovák hivatalok és tisztviselők, akikhez Moys zsupán intézett beszédet.

— **A moziban,** bár óriási nehézségekbe ütközik a filmek beszerzése, szebbnél szebb filmek peregnek le. Igazán megérdemli a pártfogást. Ma egy érdekesfilm dráma „A győzők“ kerül vászonra Henry Portenall a főszerepben. Kedden egy kitűnő kidolgozású drámát (Test és lélek) és egy kacagató vígjátékot (Pótfesleg) adják. Szenczáción lesz egy 5 felvonásos filmregény, Gombaszögi Fridával a főszerepben.

— **A Gyimesi Vadvirág** jótékonycélu előadása 2839 K tiszta jövedelmet hozott, amely összeget a Kath. Legényegylet a saját pénztárából 3200 K-ra emelt fel és ebből 2000 K-t a tisztviselői segélyalapjára adott át, 1200 K-t pedig ő apátlan, illetve gyámolatlan iparos család között osztott szét. — Ami az előadás erkölcsi sikerét illeti, arról lapunk mai számának egyik cikke számol be az előadás ismertetésének keretében, amely ismertetést felkerésünkre Rác Pál kollégánk volt szíves megírni.

— **A Kath. Legényegylet közgyűlése.** A Kath. Legényegylet mához két hétre, vagyis február hó 1-én d. e. 11 órakor saját nagy termében tartja évi rendes közgyűlést, amelyre minden tiszteletli, alapítói, rendes, rendkívüli és pártoló tagot azuton hív meg az elnökség. Esetleges indítványok a közgyűlés előtt 8 nappal írásba nyújtandók be, hogy a választmány még tárgyalhassa azokat. A közgyűlés tárgyszorozata a következő: 1. Elnöki megnyitót. 2. Jelentés a könyvtár és a pénztár állapotáról. 3. A titkár kiegészítése, (Titkár, jegyző, dékánok, könyvtárosok és 13 választmányi tag választása által.) 4. Esetleges indítványok.

— **A boisevikiek.** Sokat foglalkoztatja mostanában a mi vidékünket és városunkat a Galicia felől hallható gyakori ágyúság. Felvilágosításul közöljük, hogy nem egyszerű gyakorlatlászról van szó, valóban hadseregek állanak szemben egymással nem is messze tőlünk, de nekünk azért nincsen okunk félni. Először is azért lehetünk nyugodtan, mert azok a „boisevikiek“ a lengyelek ellen harcolnak és nem mi ellenünk; másodsor azért, mert hír szerint nem vörös értelemben vett „boiseviki“ csapatokról, hanem inkább nagyszólv nacionalistákról, főképp ukrainokról van szó, akik már nem a Lenin-Troicki érdekében harcolnak, hanem a nagyszólv egységért. Tény az, hogy két hadseregben vonulnak egyrészt Minszk és Vlna között Varsó felé, másrészt K. Podolszk irányába, amely városról e sorok írásakor csak 20 kilométernyire vannak.

— **Kőfal-erősítés.** Érdekes módon erősítette meg a város a vargasori dűledezőben levő Ungparti kőfalat. Hogy a víz valahogy el ne mossa, a város utcáin összegyűlt havas sarat és olvadozni kezdett jeget ugyanis a kőfal mellé hordatta, s most hogy az idő hidegebbre fordult, az oda hordott anyag egy tömeggé fagyott, — megerősítvén, megtámasztván ezzel a falat, s megvédvén azt a bedőléstől. A járókelők ámulattal szemléltek ezt a bölcsességet. Igen ám, de mi lesz a tvasszal, ha az általános olvadás megindul? Vagy talán nem is a kőfal megvédéséért szállították oda azt a szemetet, hanem hogy a városi fuvarozónak kevesebb legyen a dolga? Ennyi praktikusság láttára már csakugyan el kell hinnünk, hogy főváros leszünk.

— **Zempléni borárak.** Zemplénmegyében az ujbór ára hordó nélkül 900—1000 korona, míg az ó-bor 1800—2000 korona.

— **Drágul a posta.** A levél- és csomagszállítás díjának felemelése van tervbe véve. Rövidesen a levelek kézbesítési díját 30 fillérré, a levelező-lapokét 20 fillérré emelik fel. Csomagok bérmentesítési díja 5 kgr.-ig 2 K, 10 kgr.-ig 4 K lesz.

— **Az amerikai magyar újságok** postai szállítást Szlovenszókba Srobár miniszter beállította.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Névtelen levelet nem vesz figyelembe — bérmentetlen levelet nem fogad el — és kéziratokat nem ad vissza — a szerkesztőség.

M. Friedrichnek lapunkban leközlött beszédjében valóban ez áll: „Ebben az országban nem fog többé szabadon járni, aki nem tisztességes és nem magyar.“ A beszéd szövegéből kitűnik, hogy Friedrich akarat érti a „nem magyar“-ok alatt, akik nem magyar állampolgárok, akik Galiciából indultak el pár év vagy pár hónap előtt és akkor telepedtek meg a Tisza, Duna táján, amikor még fent ragyogott Thiese, illetve Kun Béla csillaga. Ha Friedrich a nem magyar származású állampolgárokat gondolt volna, akkor maga-maga ellen is beszélt volna, mert — hiszen ő valóban cseh származású és ebben az esetben csak nem tenne magával olyan kivételt, hogy még — képviselőnek is fel mer lépni.

H. M.-né Igen. A zsidókérdésnek csak egyetlen egy helyes megoldása van: t. i. az, hogy a keresztény társadalmak vállalja magára azokat az összes feladatokat, a legnehezebbeket is, amiket most a zsidóság teljesít. Legyen a keresztény kereskedő, bankár, kormászor, vámos, ha kell pénzspekuláns is, de kiúszorázott, megcsalt és — kényelmes ne legyen. A bézónlötöttek eltávolítani, a benszlötöttek pedig meggyőzni arról, hogy a közöttük fennálló gazdasági aránytalanságnak — az ő békés engedékenyséjük által is — meg kell szűnnie.

Szerkesztő: GAAR ÖDÖN.

Dr. Zombory Dezső

VOLT VÁRM. TISZTI FŐÜGYÉSZ

ügyvédi működését

SZOBRÁNCI-UTCA 13. SZÁM

ALATTI IRODÁJÁBAN TOVÁBB FOLYTATJA.

HARISNYAKÖTŐ-

intézetbe egy tanulóleány FIZETÉSSEL

felvétetik. — Cim: Széchenyi-tér 7.

Schaffer Etel

CUKRÁZDÁJÁBAN.

Madarak tömésére vállalkozik

az ASTUR-PRAEPARATORIUM

Uzhorod (Ungvár), Rákóczi-u. 17. sz.

Modern, művészi és molymentes munkát garántál a laboratórium vezetője, HRABÁR SÁNDOR főgimn. tanár. — A madarak — lehetőleg friss állapotban — postán zárt csomagban (dobozban, vagy keménypapír-göngyölegben) küldendők. — A praeparálás díja montirozással együtt (esetleg kívánatra anélkül) nagyság szerint változik, de rendkívül jutányos. — Elejtett és meg nem tépázott sasokat és egyéb ragadozó madarakat átveszünk. — LEVELEKRE VÁLASZBÉLYEG!

Szíves tudomására adom a nagyérdemű közönségnek, hogy férjem, Bernáth Miklós cipész-mester, aki jelenleg még orosz-fogloly, jöhírű

cipész-üzletét,

amely a háború tartama alatt zárva volt, megnyitottam. — Az adott körülmények arra készítettek, hogy férjem üzletét egy ügyes és megbízható üzletvezető felügyelete alatt újból

üzembe hozzam.

Mindenmemű lábbeli-munkát maximalis áron vállalom.

Nagybecsk támogatását kérve, vagyok kíváló tisztelettel

Bernáth Miklósné,

DOMBALJA-UTCA 1. SZ.

ELVESZETT

e hó 5-én a Korona-szálloda előtt egy fekete 4-szög alakú

NŐI BŐRTÁSKA

(retikül), melyben CSAK IRATOK voltak. — Megtalálója kéri

100 KORONA JUTALOM ELLENÉBEN

BERNÁTH ZSIGMOND

JÁTÉKÁRUKERESKEDÉSÉBE BBAJNI.